

ימא (ב) 'ולא היתה קריאת הגבר מגעת עד שהיתה עורה מלאה
מישראל'. רב פירשו 'קרא גברא' – קרא האדם הממונה על
הכרוז, ורבי שילא פירשו 'קרא תרגולא' – קרא התרגול שנקרא
גבר. פעם אחת נזדמן רב למקומו של רבי שילא ולא היה לרבי
שילא מתורגמן שיפרש את דרשתו לציבור השומעים, קם רב
שלא היה ידוע לציבור שם כדי לתרגם את דבריו, וכשרבי שילא
הזכיר בתוך דבריו את 'קריאת הגבר', תרגם – הסביר רב, קומי
דבית – לפני שומעי לקחו של רבי שילא, ש'קרא נקרא' הכוונה
היא אמריו פרזא ש'האדם הממונה קרא והכריז. אמר ליה רבי
שילא, אל תסביר כך אלא אמור שהכוונה היא 'אמר לתרגולא'.
אמר לה רב לרבי שילא, ונתנינן – והרי שנינו במשנתנו 'בן נצר
על נעילת שערים', אית לך ל'מסר – וכי יכולים להסביר שהכוונה
היא בן תרגולא, שתרגולא היה ממונה לסגור את השערים, אלא
כשם שכאן במסכת שקלים הכוונה היא לאדם הממונה כך גם
הכוונה במסכת יומא.
שנינו במשנה: 'בן בבי על הפקיע'. מבאר הגמרא מהו 'פקיע':
שהוא היה מוויג פתילות – נתנו חכמים שיעור של חצי לוג שמן
לנרות המנורה, בין ללילות הקצרים ובין ללילי טבת
הארוכים, והיה ממונה זה מופקד להכין את הפתילות כפי מידת
השמן, עבות לקיץ ודקות לחורף כדי שלא יחסר ולא יוסיף.
הגמרא מביאה מעשה בהקשר לכך. מספרת הגמרא: רבי יוסי עאל
לכופרה – בא למקום ששמו כופרה. בעי מ'מניא עליהון פ'נסים –
רצה רבי יוסי למנות עליהם פרנסים שידאגו לצרכי הציבור, ולא
ק'בלון מ'נין – ולא היה אפילו אחד מהם מסכים לקבל על עצמו
מינוי זה, לפי שלא היה זה לפי כבודם. עאל – בא רבי יוסי ואמר
קומי'הון – לפניכם את מה ששנינו 'בן בבי על הפקיע', והוסיף
לדרוש על זה, ומה אם זה שנתמנה על הפתילות וזה להיפנות עם
גדולי הידור המזכירים במשנתנו, שכן רבי יוסי סבר כמה הדעה (ג).
שיכשירי דור ודור בא למנות עליהן, אתם שאתם נתמנים על חיי
נפשות להיות ממונים על הצדקה לא כל שכן שגדולה וכותכם עד
למאד.
שנינו במשנה: 'בן ארז על הצלצל'. הגמרא מבארת מהו 'צלצל':
כי הא דתנינן תפן – כמו ששנינו בסוף מסכת תמיד (א), שהסגן
היה עומד על קרן המזבח וכשהיה רואה שהכהן מנסך, תניף תפן.
בסודרין לסימן שיאמרו הלויים את השיר, ותקיש בן ארז שהיה
גדול המשוררים על הצלצל – כלי גינה העשוי משני גלילי נחושת
המכים זה לזה, ומיד התחילו הלויים לשיר.
שנינו במשנה: 'הו'נרס בן לוי על השיר'. הגמרא מביאה מימרא
בשבח קולו: אמר רבי אחא, נעיקה ותייה היה הו'נרס ידוע, ואמר
עליו על הו'נרס בן לוי, שהיה מנעים את קולו בזמר, ובשניה נעין
גודל בתוך פיו – מניח אצבעותיו בין הנגנים, היה מוציא בפה מיני
זמר, והיו כל אחיו הפתנים נוקרין לו בבת ראש – נרתעים
לאחוריהם מעוצמת הקול.
שנינו במשנה: 'בית גרמו על מעשה לחם הפנים'. הגמרא מרחיבה
בענין זה. מבאר הגמרא: בית גרמו היו בקיאים ב'מעשה לחם הפנים'
לאפותו היטב, וכן היו בקיאים ב'רדייתו' – להוציא מן התנור
באופן שלא ישבר, לפי שהיה לחם הפנים עשוי כמין תיבה פרוצה
או כמין ספינה רוקדת וקשה לאפותו ונוח לשברו. ולא רצו בית
גרמו ללמד לאחרים את אומנות זו שבידם אלא הם בעצמם היו
עושים זאת בדמים יקרים. כיון שכן, שלחו חכמים והביאו אומנים
מ'אלכסנדריא' של ארץ מצרים, שהיו בקיאים ב'מעשה לחם הפנים'
לאפותו, ואולם ב'רדייתו לא היו אומני אלכסנדריא בקיאים וכמו
שמפרש והולך. בית גרמו היו מסיקין את תנור המתכת מ'פנים
ואופים את הלחם מבפנים בדפוס ברזל המיוחד לו, ורק כשהיה
הלחם אפוי כל צרכו היו מוציאים את הדפוס שבו הלחם אל מחוץ
לתנור ויוזין מ'פנים – ומוציאים את הלחם מתוך הדפוס, ומכיון
שנאפה לחם הפנים כל צרכו לא היתה לחם הפנים מתעפשת. ואלו
– אומני אלכסנדריא היו מסיקין מ'פנים ויוזין מ'פנים –
ומפרידים את הלחם מן הדפוס בתוך התנור קודם שנאפה כל

הא' דין ביה קוקרד מ'א – איזה סלע מוציא מים קרים, והא' דין
ב'יה את ביה ש'ברוכי – ואיזה סלע מוציא מים חמים, ועד היכן
ש'ברוכי מ'א – מגיעה מידת חום המים.
הגמרא מביאה צרה שאירעה לנחוניא: אמר רבי אליעזר, אף על
פי שהיה נחוניא וריו במצוה זו, כיון שקרה ולא נזהר במצוה זו
כהוגן נענש וכתב ב'פ'א.
כיון שנחוניא היה צדיק ואף על פי כן נענש, מביאה הגמרא
מאמרים העוסקים בכך שהקדוש ברוך הוא אינו מעביר על
הפשעים 'כשאינו חוזר בתשובה' ואף עם הצדיקים הוא מודקד:
אמר רבי חנינא, מאן דאמר ר'חמנא וות'רן – כל האומר שהקדוש
ברוך הוא וותרן שמוותר ומעביר על הפשעים והעוונות, יענש
בכך שיתוותר ב'ני מעיי – ישולשלו מעיו וימות, כיון שבדבריו
אלו הוא מורה היתר לבריות לחטוא, והאמת אינו כן אלא הקדוש
ברוך הוא מאידך רוחיה – ארך אפיים, ואף על פי שאינו מעניש
מיד הרי שבסופו של דבר הוא נבי ידירה – גובה את חובו ופורע
ממנו.
אמר רבי אחא, פתיב (תהלים א) 'וסכבינו נשערה מאד', והוא דורש
'וסכבינו' על הצדיקים שהם סביב לשכינה ודבקים בו, נשערה'
מלשון חוט השערה, ללמדנו שהקב"ה מ'דקדק עמ'הן – עם
הצדיקים כחוט השערה – אפילו על דברים קלים. אמר רבי יוסי,
לא מ'עם היה – לא מפסוק זה אנו למדים, שכן מנין לנו ש'שערה'
הוא מלשון 'חוט השערה' ושמה הוא לשון 'סערה' כפשוטו. אלא
זה נלמד מן מה דפתיב (תהלים פט ח) 'ונורא הוא על כל סביביו'
שהקב"ה מטיל אימת משפטיו על הצדיקים הסובבים אותו ודבקים
בו, ומכאן למדנו שמו'ראו של הקדוש ברוך הוא, הוא על הקדושים
אליו יותר מן הרחוקים.
הגמרא מביאה צרה נוספת שאירעה לנחוניא אך לבסוף ניצל
ממנה: רבי חיי' בשם רבי שמואל בר נחמן סיפר, מ'עשה בקיסר אחד
והוא נחוניא חופר שיחין שהיה חופר בורות שיחין ומקורות כדי
שיהיו מים לשתות לעו'ברים ושבים. פעם אחת היתה בת עובדת –
הולכת בדרכה להנשא, וש'משה נהר, וכיון שהיו סבורים הכל
שהיא מתה, הוון כל עמא על'ין ל'כ' בעון מ'נחתיה – היו כל העם
נכנסים אצל נחוניא כדי לנחמו, ולא קיבל עליו מ'תנחמא – ולא
קיבל נחוניא תנחומים על בתו.
עאל – נכנס רבי פנחס בן יאיר לנביא – אצלו, בעי מ'נחתיה – כדי
לנחמו, ואף ממנו לא קיבל עליו מ'תנחמא – לא קיבל תנחומין. אמר
לון רבי פנחס בן יאיר לבני המקום, דין הוא ח'סידכון – וכי זהו
חסידיכם, הרי הוא בועט במידת הדין ואינו מקבל גזירת שמים
באהבה. אמר ליה, רבי, אבלו הגדול של נחוניא הוא לא מפני
שהוא חס ושלום בועט במידת הדין, אלא מצטער הוא שאף על
פי שהוא כך וכך היה עושה לחפור בורות מים לרבים, בכל זאת
כך וכך אירע ליה שטבעה בתו במים. אמר רבי פנחס בן יאיר, וכי
אפשר שנחוניא שהיה מכבד את בוראו ב'מים, יענש באותו דבר
עצמו והוא מ'קפחו ב'מים. מיד נפלה ת'רה – יצא קול בעיר שפאת
בתו של אותו האיש [–נחוניא] והיא ניצלה משטף הנהר. אית
ד'אמרי – יש שאומרים שנס הצלתה היה בכך ש'סופ'תא –
בערבות הצומחות בשפת הנהר אית'עירית – נאחזה עד שעלתה
משם, ואית ד'אמרי – ויש אומרים ש'מלאך ירד מן השמים ב'רמות
רבי פנחס בן יאיר והצילה.
שנינו במשנה: 'ב'ני פרז'. הגמרא מבארת מהו 'כרוז': אומרת
הגמרא ש'גבני' הוא שם האיש שהיה מ'כריז בכל בוקר בקול גדול
בבית המקדש. מה היה אומר, עמ'הו ת'הנים לעבודה ולזיו'ם לדוכן
וישראל למעמדן. מספרת הגמרא: פעם אחת אנ'רים המלך ש'מע
את קולו של גבני הכרוז עד למרחק של ש'מונה פרסאות ונתן לו
מ'תנות הרבה.
שנינו במשנה: 'בן גבר על נעילת ש'ערים'. 'בן גבר' הוא שמו של
הממונה על תפקיד זה. בהקשר לכך, הגמרא מביאה מחלוקת
אמוראים במסכת יומא בפירוש המילה 'גברא': נחלקו רב ורבי
שילא מה פירשו של 'קריאת הגבר' המוזכרת במשנה במסכת

הנקרא בשמי לכבודי בראתיו וגו'. שלחו אחריהם ולא רצו לבא עד
 ששפלו להן שִׁבְרָה, שנים עשר מנה היו נומלין, ונתנו להן עֶשְׂרִים
 וארבעה. רבי יהודה אומר, עֶשְׂרִים וארבעה היו נומלין, ונתנו להן
 ארבעים ושמונה. אמרו להן, מפני מה אין אתם רוצין ללמד. אמרו
 להן, מסורת היא בידנו מאבותינו, שהפית היה עתיד לחרב, שלא
 ילמדו אחרים ויהיו עושיין בן לפני עבודה זרה שִׁלְהֵן.
 ואף שמזכירים אותם לגנאי על כך שלא רצו ללמד, מכל מקום
 בדרבים הללו מוכיחין אותן לטובה, שלא יצאת אשה משל אחד מהן
 מבגדנות מעולם, ואפילו כלה שדרכה להתבטח לא היתה
 מתבגדמת, ולא עוד אלא בשהיה אחד מהן נושא אשה במקום אחד
 – שלא ממשפחת בית אבטינס, היה פוסק – מתנה עמה מתחילה,
 שנושא אותה על מנת שלא תתבטח, שאם לא היה מקדים ומתנה
 כך, הדין הוא שהמדייר את אשתו שלא תתבטח יוציא ויתן כתובה,
 וכל זה כדי שלא יהיו אומרים ממעשה פיהם הקמורת הן מתבטחות,
 לָקִיּוֹם מַה שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר לב כד) 'והייתם נקיים מזה' ומישראל.
 הגמרא מביאה מעשיות בבני משפחת אבטינס: אמר רבי יוסי, פעם
 אחת הייתי עומד בירושלים ומצאתי תינוק אחד משל בית אבטינס.
 אמרתי לו, בני, מאיזו משפחה אתה, אמר לי, ממשפחת פלוני – בית
 אבטינס. אמרתי לו, בני, מאיזה דבר לפי שנתבטחו לרבות בכוון, שלא
 רצו ללמד האומנות לאחרים כדי שיוכלו ליקח ממון הרבה
 ויתעשרו ולא ימצאו אחרים שיעשו בחינם או בדמים מועטים,
 ולמעט בבוד שמים, שעל ידי כך נתמעטו שקלי הלשכה, לפיכך
 בבודם נתמעט בחורבן הבית והפסידו את מלאכתם, וכבוד שמים
 נתרבה, שראו כל באי עולם שאין הקדוש ברוך הוא נושא פנים
 אפילו לביתו.
 אמר רבי עקיבא, שח לי שמעון בן לוניא, פעם אחת מלךס הייתי
 עשבים אני ותינוק אחד משל בית אבטינס, ובתחילה ראיתי אותו
 שִׁבְכָה ולאחר מכן ראיתי אותו שִׁשְׁחָק. אמרתי לו, בני, למה בכתה,
 אמר לי, על כבוד של בית אבא שנתמעט, שמחורבן הבית ואילך
 אין צריכים יותר לאומנותם בפיטום הקטורת. והוסף ושאלו, ולמה
 שחקתה. אמר לי, על תבבוד המתוקן לצדיקים לעתיד לבא כשיבנה
 בית המקדש. והוסף ושאלו, ומה ראית כעת שנוכרת בכל זה.
 ענהו התינוק, עשב מעלה עשן אני רואה לנגדי. נומיתי – אמרתי
 לו, בני הראה לי. אמר לי, רבי, מסורת ביד מאבותי שלא להראות
 לבריה, ושבועה היא שנשבענו שלא נראהו לשום אדם בעולם.
 אמר רבי יוחנן בן נורי, פעם אחת פגע בי זקן אחד משל בית
 אבטינס, ומנילת סמנים בידו, שכתוב בה שמות סמני הקטורת
 וצורתם המדויקת כדי להזהותם ולהכירם. אמר לי אותו הזקן, רבי,
 לשעבר היו בית אבא צנועין ונאמנים שלא ילמדו לאדם שאינו
 הגון, והיו

צרכו כדי שלא ישבר, ומתוך כך שהיה שוהה הלחם בתנור ללא
 הדפוס היה נראה הלחם אפוי כשעדיין לא היה אפוי היטב והיתה
 מתעששת.
 כיון שידעו חכמים בדרך הזה וראו שאין אומנים אלו מומחים בבית
 גרמו, אמרו, כל מה שנקרא הקדוש ברוך הוא לכבודו ברא ואין זה
 לכבודו שיהא לחם הפנים מעופש, שֶׁנֶאֱמַר (משלי טו יד) 'כל פעל ה'
 למענהו' – הקדוש ברוך הוא נתן את החכמה לאחד יותר
 מלחבירו כדי שהמלאכה תעשה על ידי מי שהוא חפץ, ואף כן
 חפץ הקדוש ברוך הוא שזמלאכה זו תעשה דווקא על ידי
 גרמו. שלחו חכמים אחריהם של בית גרמו שישבו למלאכתם
 כבראשונה ולא רצו לבא, עד ששפלו להם שִׁבְרָה מתרומת הלשכה.
 עד אז שנים עשר מנה היו נומלין, ומאותו היום נתנו להם עֶשְׂרִים
 וארבעה מנה. רבי יהודה אומר, עד אז עֶשְׂרִים וארבעה מנה היו
 נומלין ומאותו היום נתנו להן ארבעים ושמונה מנה.
 אמרו להן חכמים לבית גרמו, מפני מה אין אתם רוצים ללמד
 אומנות זו שבידכם. אמרו להן בית גרמו, מסורת היא בידנו
 מאבותינו שהפית המקדש היה עתיד לחרב, ואנו חוששים שלא
 ילמדו אחרים ויגששו כמכונות לחם הפנים לפני עבודה זרה שִׁלְהֵן.
 ואף שמזכירים אותם לגנאי על כך שלא רצו ללמד, מכל מקום
 בדרבים הללו מוכיחין אותן לטובה, שלא יצא ביד בניהם פת נקה
 מעולם, כדי שלא יהיו אומרים ממעשה להם הפנים הן אוכלים,
 וכתוב (במדבר לב כב) 'והייתם נקיים מזה' ומישראל.
 שנינו במשנה: 'בית אבטינס על מעשה הקמורת'. הגמרא מרחיבה
 בענין זה. מבאר הגמרא: של בית אבטינס היו בקיאים על מעשה
 פיהם הקמורת כיצד לכתוש את הסמנים ולערבם יפה, ואף הכירו
 במעלה העשן – עשב שהיה מעלה את עשן הקטורת וקוף כעמוד.
 ולא רצו ללמד את מה שהיו בקיאים לאחרים אלא היו עושים זאת
 בעצמם בדמים יקרים. כיון שכן שלחו והביאו אומנין
 מאלבסנדריאה של מצרים והיו בקיאים בפיהם הקמורת כיצד
 לכתוש את הסמנים ולערבם יפה, אבל במעלה עשן לא היו בקיאים
 – היה להם צמח 'מעלה עשן' שלא ניתן בסגולה זו שיהא העשן
 מתמר ועולה כעמוד ולא היו מכירים את הצמח שהכירו בית
 אבטינס.
 מבאר הגמרא את החילוק בין שני סוגי המעלה עשן: של בית
 אבטינס היתה מתמרת – נזקפת כתמר ועולה העשן במקל ישר,
 וכשהיה העשן מגיע לתקרה, פוסק – נשפלת ויורדת, ושל אלו –
 אומני אלכסנדריאה היתה פוסה מיד – העשן היה נשפל מיד.
 כיון שידעו חכמים בדרך שהם אינם אומנים בבית אבטינס, אמרו,
 כל מה שנקרא הקדוש ברוך הוא לכבודו ברא וראוי לכבוד הקדוש
 ברוך הוא שיהיה העשן מתמר ועולה, שֶׁנֶאֱמַר (ישעיה מג ז) 'כל

שקלים דף יד עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שישי) קמה

הגדול.
וכשהוא מתיר – כשיש ברצונם להוציא את ההקדשות, על כל
אחד להכיר חותמו שלא נשתנה ולא נתחלף, והסדר הוא מהגדול
עד הקטן. המלך רואה חותמו שהוא כראוי ולא נגעה בו יד אדם,
ומתיר ושובר את החותם. בהן גדול רואה חותמו ומתיר, קתליקין
רואה חותמו ומתיר, אמרבל רואה חותמו ומתיר, נזכר רואה חותמו
ומתיר, וכשהוסרו כל החותמות יכולים להכנס ללשכה
ולהשתמש בהקדשות.
שנינו במשנה: 'אין עוֹשֵׁין שְׂרָרָה עַל הַצִּבּוֹר בְּמִזְמֵן פְּחוֹת מְשֻׁנִּים',
הגמרא מביאה מקור לכך: רב נחמן בשם רבי מנא למד דין זה, על
שם – ממה שנאמר בפסוק (שמות כח ה) 'וְהָיָה יָדְךָ וְיָדְהָב וְאֵת
הַתְּכֵלֶת וְאֵת הָאֶרְנָמָן וְאֵת תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֵת הַחֹשׁ', כיון שכתוב
'וְהָיָה' לשון רבים, ומיעוט רבים שנים, הרי שהיו צריכים שנים
בשביל לקחת הזהב, והוא הדין לכל שררה.
מביאה הגמרא מחלוקת אמוראים בענין מקור עושרו של משה:
אמר רבי חמא בן רבי חנינא, מפסולת של לוחות – שנצטוו משה
לחצוב את הלוחות השניות מאבן טובה ויקרה הנקראת
'סנפירינן', ומשיירי הסנפירינן העשיר משה, הרי הוא דכתיב
(שמות לד א) 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה פֶּסֶל לָךְ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים, וְדוֹרֵשִׁים
'פֶּסֶל לָךְ' – שלך, והיינו שתיאה הפסולת שלך.
רבי חנן חולק: אמר רבי חנין, לא מפסולת הלוחות העשיר משה,
אלא מחצב של אבנים טובות ומרגליות ברא לו הקדוש ברוך הוא
מתוך אהלו וממנו העשיר משה.
מביאה הגמרא מחלוקת אמוראים מה היתה דעת העם על עושרו
של משה: כתיב (שמות לג ח) 'וְהָיָה בְּצֵאת מֹשֶׁה אֶל הָאֵהָל יָקוֹמוּ כָל
הָעָם וְנִצְבּוּ אִישׁ פֶּתַח אֵהָלוֹ וְהִכְימוּ אֶחָד מִשָּׁה עַד בֹּאֹה הָאֵהָל',
תריין אמוראין – שני אמוראים נחלקו בהבנת הפסוק. חד אמר,
לננאי היו מסתכלים עליו, וחד אמר, לשבח היו מסתכלים עליו
וכמו שמפרש והולך. מאן דאמר לננאי מפרש, שכל אחד היה
מראה לחבירו על משה רבינו שהוא שמן, ואומר, חמון שקין – ראו
כמה עבים שוקי, חמון כרעין – ראו כמה עבים רגליו, חמון קופר
– ראו כמה בשר הרבה הוא אוכל, אביל מן דיהודאי ונתי מן
דיהודאי – מה שהוא אוכל ושותה זה משלנו היהודים, כל מדליה
– כל מה שיש לו, הוא מן דיהודאי שלקח את ממונו. ומאן דאמר
לשבח כך היו אומרים, מחמי צדיקא ומזבי – זכות היא לראות את
הצדיק, טובא דזכת למיחמי יתיה – ואשרי מי שזכה לראותו.

הלכה ג - משנה

הנסיכים שעליהם אנו דנים הם 'מנחת נסיכים' הבאה עם קרבנות
עולה או שלמים, בין של יחיד בין של רבים, ועם חטאת ואשם של
מצורע. ואשר הקרבנות אינם טעונים נסיכים.
מנחת נסיכים היא סולת כלולה בשמן ויין לנסך, ובספר במדבר (פרק
טו) מבואר ששלוש שיעורים יש בדבר: לכבש ועד בן שנה או עז,
מביא עשרון סולת כלול ברביעית ההין שמן למנחה, ורביעית
ההין יין לנסך. לאיל ושהוא כבש למעלה מבן שנה, מביא שני
עשרונים סולת כלולים בשלישית ההין שמן למנחה, ושלישית
ההין יין לנסך. לבן בקר פר או עגל, מביא שלושה עשרונים סולת
כלולים בחצי ההין שמן, וחצי ההין יין לנסך.
מצורע עשיר היה מביא שלוש בהמות, חטאת עולה ואשם, והיה
מביא עם כולם שלושה עשרונים סולת ושלוש פעמים רביעית
ההין שמן שהם תשעה לוגי שמן, ומלבד זאת היה עליו להביא לוג
שמן שממנו היו נותנים על תנוך אזנו ועל הבהונות.
הנסיכים היו נקנים בבית המקדש כיון שהם צריכים להיעשות על
טירת הקודש, וסדר קנייתם היה שהקונה היה משלם תמורתם
ליוחנן הממונה על החותמות והיה מקבל ממנו חותם ועליו היה
כתוב על איזה נסיכים שילם, ואת החותם היה נותן לאחייה
הממונה על הנסיכים ומקבל תמורתו את נסכיו, כמו שמפרש
והולך.
שנינו בתחילת הפרק (ג) 'יוחנן בן פנחס על החותמות אחייה על

מוֹפְרִין אֶת הַמְּנִיָּה הַזֹּאת אֵלּוּ לְאֵלּוּ, ולא היתה המגילה יוצאת
מידי המשפחה, ועבשיו שאינן בית אבא נאמנים, תילך את המנילה
והנהר בה שלא תבוא לידי מי שאינו הגון. וכשנבאית ותרציית –
סיפרתי את כל הדברים לפני רבי עקיבא, ולגו עיני דמעות ואמר,
מתחילה חשדנו את בית אבטינס, שתשובתם על מה שאינם
מלמדים את מעשה פיתום הקטורת שהוא משום שנוהרים הם
שלא יבוא לידי מי שאינו הגון, אינו אלא תירוץ בעלמא ורצונם
הוא להשתמש מיד חכמים, אבל עכשיו שראינו שזהירים הם
ביותר שאפילו במשפחתם לא תבוא המגילה לידי מי שאינו נאמן,
הרי שאמת היתה בפייה, ומעתה אין אנו צריכין להוֹפְרִין לננאי.
שנינו במשנה: 'אֶלְעָזָר עַל הַפְּרוֹכֶת', מבארת הגמרא: שְׁהִיהָ מְמוֹנָה
עַל אוֹרְזֵי פְּרוֹכֶת, לראות מי מהאומנים בקי במלאכתו ומי אינו
בקי, והיה משלם להם שכרם.
שנינו במשנה: 'פְּנִיָּהם הַמְּלָבִישׁ', מבארת הגמרא: שְׁהִיהָ מְלָבִישׁ את
הכהן גדול בְּגָדֵי כְהוֹנָה גְדוֹלָה לפני העבודה ומפשיטם לאחר
העבודה ושומרם בלשכות המיועדות לכך. מַעֲשֵׂה בְּכֵהֵן אֶחָד
שהיה ממונה על הגבדים פנחס המלביש, שְׁהִלְבִּישׁ לְאִיסְטְרוֹמִיּוֹת
– לשר אחר, ונתן לו שְׁמוֹנָה זְהוּבִים בשכרו, ואֵית דְּאֶמְרִין, תרי
עֶשְׂרֵי יָהֵב לִיה – שנים עשר זהובים נתן לו, וכל זאת מגדול
מומחיותו בכך.

הלכה ב - משנה

המשנה ממשיכה לדרון אודות הממונים בבית המקדש: אין פוֹחֲתִין
מִשְׁבָּעָה אֶמְרוֹבֹלִין – 'אמרכל' הוא מלשון 'אמר כולא', שהוא
ממונה על כולם ואין משיבין על דבריו, ושבעה אמרכלים היו
במקדש ובידיהם ניתנו מפתחות העזרה, ושלשה נזכרין שהם
הפקידים במקדש וכל ממון המקדש תחת ידם, והם היו פורים את
הערכים החרמות וההקדשות, והם למטה מן האמרכולין.
ואין עוֹשֵׁין שְׂרָרָה עַל הַצִּבּוֹר לגבות מההציבור פְּחוֹת מְשֻׁנִּים,
ואכן כל הממונים שהזכרנו במשנה הקודמת (הא) היו אחרים עמם
מטעם זה, חוץ מִכֵּן אֶחָה שהיה ממונה יחיד על חוֹלֵי מַעֲיִים, וְאֶלְעָזָר
שהיה ממונה יחיד על הַפְּרוֹכֶת, ואף על פי שהיה בהם עסקי ממון
בקניית הרפואות והפרוכות, כיון שאֵיתָן קִיבְּלוּ רֹב הַצִּבּוֹר עֲלֵיהֶן.

נמרא

שנינו במשנה: 'אין פוֹחֲתִין מִשְׁלָשָׁה נְזָכְרִין ומִשְׁבָּעָה אֶמְרוֹבֹלִין',
הגמרא מביאה ברייתא המביאה ממונים נוספים: תני – שנינו
בברייתא, שאף לא היו פוחתין מִשְׁנֵי ממונים הנקראים בְּתִלְתִּין,
והם יוחר חשובים מהאמרכולין.
מביאה הגמרא רמז מפסוק למה שלמדנו בענין הממונים. אומרת
הגמרא: הָרָא הוּא דְכֵתִיב – זה מה שכתוב בפסוק המונה את
הממונים (דברי הימים ב' לא יא), 'וַיִּחְיָאֵל וַעֲזַרְיָהוּ וְנַחֲתָ וַעֲשָׂהאֵל
וִירִימוֹת וַיִּזְבֵּד וְאֶלְיָאֵל וַיִּסְמַכְיָהוּ וּמַחַת וּבְנֵיָהוּ פְקִידִים מִיַּד בְּנֵיָהוּ
וַיִּשְׁמָעִי אֲחִיו בְּמַפְקֵד יְחֻזְקִיָהוּ הַמֶּלֶךְ וַעֲזַרְיָהוּ נָגִיד בֵּית הָאֱלֹהִים',
מבארת הגמרא: 'וַיִּחְיָאֵל וַעֲזַרְיָהוּ וְנַחֲתָ' שלשתם היו נְזָכְרִין,
'וַעֲשָׂהאֵל וִירִימוֹת וַיִּזְבֵּד וְאֶלְיָאֵל וַיִּסְמַכְיָהוּ וּמַחַת וּבְנֵיָהוּ' שבעה
אלו היו למעלה מהגזברים ונקראו אֶמְרוֹבֹלִין, 'פְּקִידִים מִיַּד בְּנֵיָהוּ'
וַיִּשְׁמָעִי אֲחִיו, שנים אלו היו ממונים על האמרכולין ונקראו
קְתִלְקִין, 'בְּמַפְקֵד יְחֻזְקִיָהוּ הַמֶּלֶךְ וַעֲזַרְיָהוּ נָגִיד בֵּית הָאֱלֹהִים', שכל
אלו הממונים נתמנו על ידי חזקיהו המלך ועזריהו כהן גדול.
מבארת הגמרא את סדר האחריות של כל הממונים על נכסי
המקדש. אומרת הגמרא: בְּשָׂהוּא חוֹתֵם – כשהיו מכניסים דברי
הקדש שיהיו גנוזים עד לזמן שיצטרכו אותם להשתמש בהם, היו
חותמים את שערי הלשכה שבה ניתנו כדי שלא יכנס שם אדם
ויגע בהם. וכך היה סדר ההחתמה, בתחילה הַנֶּזֶקֶר חוֹתֵם עליו
בחותמו, כי כל חותם אינו דומה לשל חבירו, וְנִתְּנָה לְאֶמְרוֹבֹל
שיחתום אף הוא. אֶמְרָבֶל חוֹתֵם, וְנִתְּנָה לְקְתִלְקִין שיחתום אף הוא.
קְתִלְקִין חוֹתֵם, וְנִתְּנָה לְבִתָּן גְּדוֹל שיחתום אף הוא. בְּהֵן גְּדוֹל חוֹתֵם
וְנִתְּנָה לְמֶלֶךְ שיחתום אף הוא, נמצא סדר ההחתמה מהקטן ועד

תמיד ולא להפסיד.
 מִי שֶׁאֵבֵר חֻתָּמוֹ – הַטּוֹעַן שֶׁנֶּחֱזַק מֵעוֹת לִיּוּחָן וְקִיבֵל מִמֶּנּוּ חוֹתֶם
 אֲלֵא שֶׁנֶּאֱבָר, וְהוּא תוֹבֵעַ שֶׁאֲחִיָּה יִתֵּן לוֹ אֶת הַנִּסְכִּים כְּנֶגְדּוֹ, וְאִילוּ
 אֲחִיָּה אֵינּוּ נוֹתֵן נִסְכִּים בְּלֹא חוֹתֶם וְאֵף עַל יוּחָן אֵין לוֹ כֹּל תְּבִיעָה
 כִּיּוֹן שֶׁאֵינּוּ מְחֻיָּב לִזְכּוֹר לְמִי מִכֵּר הַיּוֹם חוֹתָמוֹת, לִכֵּן מִתְּנִינֵן לוֹ –
 דּוֹחִים אוֹתוֹ עַד הַעֲרֵב שֶׁאֻּבְּאִים יוּחָן וְאֲחִיָּה לְחֻשְׁבוֹן, וְאַם מִצְאָא
 לוֹ הַפֶּרֶשׁ בֵּין הַמַּעוֹת לְחוֹתָמוֹת שִׁיעוֹר שֶׁל בְּרִי חֻתָּמוֹ בְּדִיּוֹק, לֹא
 פָּחוֹת וְלֹא יוֹתֵר, נִתְּנִין לוֹ נִסְכִּים לְמַחֵר, וְאַם לֹא – שְׁלֹא הִיָּה
 הַפֶּרֶשׁ בֵּין הַמַּעוֹת לְחוֹתָמוֹת בְּדִיּוֹק כְּשִׁיעוֹר שֶׁל כְּדִי חוֹתָמוֹ, לֹא הָיָה
 נִתְּנִין לוֹ כְּלוּם, שֶׁמִּסְתַּמָּא רִמְאִי הוּא.
 מִסִּימָת הַמִּשְׁנָה: וְשֵׁם הַיּוֹם שֶׁבּוּ נִקְנָה הַחוֹתֶם הִיָּה כְּתוּב עָלֶיהָ –
 עַל הַחוֹתָמוֹת, מִכְּנִי הַרְפָּאִין שֶׁלֹא יִבְאוּ לִקְנוֹת חוֹתָמוֹת לְפִי שַׁעַר
 הַזֶּה וְיִקְבְּלוּ אֶת הַנִּסְכִּים כְּשִׁתִּיקְרוּ הַמַּחֲרִיִּים.

גמרא

שֶׁנִּינוּ בַּמִּשְׁנָה 'בֵּן עֹזַי אֹמֵר חֲמִשָּׁה הָיָה, וְאֶרְמִית כְּתוּב עָלֶיהָ,
 עֲגֹל, דָּבָר, גָּדִי, חוֹטָא דְל, וְחוֹטָא עֲשִׂיר'. הַגְמָרָא מְבָאֵרֵת אֶת טַעְמֵי
 מַחְלוקָתָם. שׁוֹאֵלֵת הַגְמָרָא: וְכֵן עֹזַי, חוֹתֶם מִיּוּחָד שֶׁל 'חֻמָּא דְל'
 לְמָהּ הִיָּה נֶצֶרְךָ, הָרִי הַמַּצּוֹרֶעַ הָעֵנִי מִבֵּיא כִּבְשׁ אֶחָד לְאִשָּׁם,
 וְהַחֲסָאֵת וְהַעוֹלָה שֶׁמִּבֵּיא הֵם בְּתוֹרִים אוֹ בְּבִי יוֹנָה שֶׁאֵינֶם טַעוֹנִים
 נִסְכִּים, וְנִמְצָא שִׁכּוּל הַמַּצּוֹרֶעַ הָעֵנִי לְהַסְתַּפֵּק בְּחוֹתֶם 'גָּדִי' וּמְדוּעַ
 הוּא צִרִּיק חוֹתֶם מִיּוּחָד.
 מִתְרַצֵּת הַגְמָרָא: הָיָה מִבֵּיא לִיּוֹנָה עֵצוֹ – מִלְבָּד שְׁלוּשֵׁת לֹגִי הַשֶּׁמֶן
 לְמִנְחַת נִסְכִּים הִיָּה צִרִּיק הַמַּצּוֹרֶעַ לֹג נוֹסֵף לְמִתֵּן הַבְּהוֹנוֹת, וְכִיּוֹן
 שֶׁכֵּן הַתֵּאִימוֹ חוֹתֶם מִיּוּחָד עֲבוּרוֹ שַׁעַם זֶה יִקְבֵּל אֶרְבַּעַה לֹגִין.
 כִּרְם כִּרְבֵּן – לְדַעַת תֵּנָא קָמָא לֹא הִיָּה חוֹתֶם מִיּוּחָד לְחוֹתָמוֹת
 דְל, אֲלֵא הִיָּה מִבֵּיא חוֹתֶם גָּדִי, שֶׁבְּעִיקְרוֹ הוּא שֶׁל שְׁלוּשֵׁת לֹגִין,
 אֲלֵא שֶׁהַמַּצּוֹרֶעַ קוֹל יֵשׁ לוֹ, וְכוּלָם מְכִירִים וְיוֹדְעִים בּוֹ, וְאֵף
 הַמַּמוֹנָה יוֹדַע שֶׁעָלָיו לְהוֹסִיף לוֹ לֹג שֶׁמֶן נוֹסֵף עֲבוּר מִתֵּן
 הַבְּהוֹנוֹת.
 הַגְמָרָא דִּנְהָ מַדּוּ הַשִּׁיעוֹר שֶׁל נִסְכִּי כִּבְשָׁה לְמַעְלָה מִשְׁנֵתָה.
 מִסְתַּפַּקֵת הַגְמָרָא: נִסְכִּי רַחֵל – נִקְבַּת הָאִיל וְהִיא כִּבְשָׁה לְמַעְלָה
 מִבֵּת שִׁנְתָהּ, מַה שִּׁיעוֹרָם, שֶׁכֵּן נִיתֵן לֹמֵר שֶׁמָּה שֶׁשִּׁנְיָנוּ מִשְׁתַּתִּינוּ
 'גָּדִי מִשְׁמַשׁ עִם נִסְכִּי הָצֵאן גְּדוּלִים וְקִטְנִים זָכְרִים וְנִקְבוֹת', אֵין
 בְּכָלל זֶה אֲלֵא דוּקָא הַנִּקְבוֹת שֶׁל הַכִּבְשִׁים וְהַעֲזִים וְאִילוּ הֵרַחֵל
 כִּבְר יִצְאָה מִשְׁנוֹת הַכִּבְשִׁים וְנִכְנַסָּה לְשִׁנּוֹת הָאִילִים.
 פּוֹרֶשֶׁת הַגְמָרָא: מִן מַה דִּתְנִינֵן 'גָּדִי מִשְׁמַשׁ נִסְכִּי צֵאן גְּדוּלִים וְקִטְנִים
 זָכְרִים וְנִקְבוֹת חוּץ מִשְׁלֵי אִילִים' וְלֹא כְּתוּב 'חוּץ מִשְׁלֵי אִילִים
 וְרַחֲלוֹת', הָיָה אֲמָרִי – הָרִי רֵאִיָּה שֶׁנִּסְכִּי רַחֵל כְּנִסְכִּי גָּדִי – שֶׁבְּכָלל
 נִסְכִּי נִקְבוֹת הַכִּבְשִׁים הִיא וְלֹא בְּכָלל נִסְכִּי הָאִילִים.
 שֶׁנִּינוּ בַּמִּשְׁנָה 'עֲגֹל מִשְׁשָׁה עִם נִסְכִּי בֶּקֶר גְּדוּלִים וְקִטְנִים'. מְבָאֵרֵת
 הַגְמָרָא מִדִּיכֵן נִלְמַד שֶׁאֵין חִילוֹק בִּבְּקֶר בֵּין הָעֲגֹל הַקָּטָן לְשׁוֹר
 הַגְּדוֹל. אֹמֵרֵת הַגְמָרָא: דְּתָרִיב (בַּמְדָּבָר טו יא) 'בְּכָה יַעֲשֶׂה לְשׁוֹר הָאֶחָד
 אוֹ לְאִיל הָאֶחָד אוֹ לְשֶׁה בְּכִבְשִׁים אוֹ בְּעֲזִים', וְנִשְׁאֵלֵת הַשְּׁאֵלָה,
 'לְשׁוֹר הָאֶחָד' לְמָה נֶאֱמָר, הָרִי כִּבְר נֶאֱמָר שֶׁם דִּין שׁוֹר וְנִסְכּוֹ (בַּמְדָּבָר
 טו ה-ו) 'כִּי תַעֲשֶׂה בֵּן בְּקֶר וְגו'. וְהַקְרִיב עַל בֵּן הַבְּקֶר מִנְחָה סֶלֶת וְגו'.
 וְיִין תִּקְרִיב לְנֶסֶךְ' וְגו', אֲלֵא כְּשֶׁהַתּוֹרָה חוֹרָה וְאִמְרָה זֹאת שׁוֹב,
 מִגִּיד – בָּאָה לְלַמְדָּנָה, שְׁלֹא חֵלֶק בֵּין נִסְכִּי עֲגֹל הַקָּטָן לְנִסְכִּי שׁוֹר
 הַגְּדוֹל וְשִׁיעוֹר הַנִּסְכִּים שֶׁבָּהֶם שׁוֹה, שְׁהָיָה בֵּינֵן – שֶׁכֵּן יֵשׁ סִבְרָא
 לְבִאּוּרָה לְחֵלֶק בֵּין עֲגֹל לְשׁוֹר, וְלִלְמוּד מִכָּר שֶׁמִּצְנִינוּ שֶׁכֵּן הָצֵאן
 מִצְנִינוּ נִסְכִּים וְכֵן הַבְּקֶר מִצְנִינוּ נִסְכִּים – שֶׁגַם הַכִּבְשִׁים וְגַם הַבְּקֶר
 מְחֻיָּבִים לְהִבִּיא נִסְכִּים, אִם כֵּן אִם מִצְאָנוּ שְׁחֵלֶק בֵּין נִסְכִּי כִּבְשָׁה
 לְנִסְכִּי אִיל – שִׁשְׁעוֹר הַנִּסְכִּים שֶׁל הַכִּבְשָׁה הַקָּטָן הוּא שׁוֹנָה מִשְׁלֵי
 הָאִיל הַגְּדוֹל,

הַנִּסְכִּים'. מִשְׁתַּתִּינוּ בָּאָה לְפֶרֶשׁ מַה טִּיבָם שֶׁל חוֹתָמוֹת וְנִסְכִּים אֲלוֹ.
 אֹמֵרֵת הַמִּשְׁנָה: אֶרְפָּעָה סוּגִים שֶׁל חוֹתָמוֹת – חֲתִיכוֹת קֶלֶף קִטְנוֹת
 חֲתִימוֹת בְּחוֹתֶם הַגּוֹבֵר הָיָה בְּמִקְדָּשׁ, וְאוֹתָם הִיָּה הַקּוֹנָה מִקְבֵּל מִן
 הַמַּמוֹנָה, לְרֵאִיָּה עַל כֵּךְ שִׁשְׁלֵם תְּמוֹרֵת הַנִּסְכִּים. וְכְּתוּב עָלֶיהָ, עֲגֹל
 – לְנִסְכִּי בֵן בֶּקֶר, וְכֶר – לְנִסְכִּי אִיל, גָּדִי – לְנִסְכִּי כִּבְשׁ אוֹ עֵז, וְחֻמָּא
 – לְנִסְכִּי מַצּוֹרֶעַ עֲשִׂיר, וְחוֹתֶם זֶה הִיָּה גַם סִמֵּן שֶׁשִּׁילֵם עַל לֹג שֶׁמֶן
 נוֹסֵף לְמִתֵּן הַבְּהוֹנוֹת.
 בֵּן עֹזַי חוֹלֵק עַל תֵּנָא קָמָא בִּשְׁנֵי פֶרְטִים. רִאשִׁית, הוּא אֹמֵר שֶׁלֹא
 הִיָּה אֶרְבַּעַה חוֹתָמוֹת אֲלֵא חֲמִשָּׁה הָיָה. וְשִׁנִּית, שֶׁהַחוֹתָמוֹת לֹא הִיָּו
 כְּתוּבוֹת בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ אֲלֵא אֶרְמִית כְּתוּב עָלֶיהָ, לְפִי שֶׁהַשֶּׁפָּה
 הַשְּׁגוּרָה בְּפִיהֶם הִיָּתָה אֶרְמִית. וְאִילוּ הֵם הַחֲמִשָּׁה חוֹתָמוֹת, עֲגֹל,
 דְּבָר – זָכָר, גָּדִי, חֻמָּא דְל – מַצּוֹרֶעַ עֲנִי, וְחֻמָּא עֲשִׂיר – מַצּוֹרֶעַ
 עֲשִׂיר, לְפִי שֶׁאֵם לֹא הִיָּה לְמַצּוֹרֶעַ אֲלֵא חוֹתֶם אֶחָד, הָרִי שֶׁמַּצּוֹרֶעַ
 עֲנִי שֶׁאֵינּוּ מִבֵּיא כִּי אִם אֶרְבַּעַה לֹגִין, שְׁלוֹשׁ לְכִבְשׁ וְלֹג אֶחָד
 לְמִתֵּן בְּהוֹנוֹת, יִקְבֵּל מִהַמַּמוֹנָה חוֹתֶם לִי חוֹטָא וְיִטְעוּ שֶׁהוּא עֲשִׂיר
 שִׁשְׁלֵם עֲבוּר עֶשְׂרֵה לֹגִי שֶׁמֶן וְיִתְּנוּ לוֹ יוֹתֵר מִמָּה שִׁשְׁלֵם, וְלִכֵּן
 תִּקְנוּ חוֹתֶם מִיּוּחָד בְּעֲבוּר מַצּוֹרֶעַ עֲנִי שֶׁמִּקְבְּלִים תְּמוֹרֵתוֹ אֶרְבַּעַה
 לֹגִין וְחוֹתֶם מִיּוּחָד עֲבוּר מַצּוֹרֶעַ עֲשִׂיר שֶׁמִּקְבְּלִים תְּמוֹרֵתוֹ עֶשְׂרֵה
 לֹגִין.
 מִפְּרֶשֶׁת הַמִּשְׁנָה אֶת הָאֶרְבַּעַה חוֹתָמוֹת שֶׁמִּנָּה תֵּנָא קָמָא: חוֹתֶם עֲגֹל
 מִשְׁמַשׁ עִם – בְּעֲבוּר נִסְכִּי בְּקֶר, וְכָלל הָאוֹפְנִים שִׁיעוֹר הַנִּסְכִּים הוּא
 אֶחָד, בֵּין שֶׁהֵם גְּדוּלִים – פֶּר בֵּן בֶּקֶר וְבֵין קִטְנִים – עֲגֹלִים, בֵּין זָכְרִים
 כְּשֶׁמִּבֵּיא מִדָּה עוֹלָה וְבֵין נִקְבוֹת כְּשֶׁמִּבֵּיא מִדָּה שְׁלֵמִים.
 חוֹתֶם גָּדִי מִשְׁמַשׁ עִם נִסְכִּי הָצֵאן – בְּעֲבוּר הַכִּבְשִׁים וְהַעֲזִים, גְּדוּלִים
 וְקִטְנִים זָכְרִים וְנִקְבוֹת, חוּץ מִשְׁלֵי אִילִים שֶׁכֵּן כִּבְשׁ לְמַעְלָה מִבֵּן שִׁנָּה
 שֶׁמּוֹ אִיל וְחוֹתָמוֹ שׁוֹנָה. חוֹתֶם אִיל מִשְׁמַשׁ עִם נִסְכִּי אִילִים בְּכָלֶךְ
 וְלֹא בְּעֲבוּר נִסְכִּי כִּבְשִׁים. חוֹתֶם חֻמָּא מִשְׁמַשׁ עִם נִסְכִּי שְׁלֵשׁ בְּהִמּוֹת
 שֶׁל מַצּוֹרֶעַ – בְּעֲבוּר מַצּוֹרֶעַ עֲשִׂיר הוּא מִקְבֵּל תְּמוֹרֵתוֹ שֶׁלֹא
 עֲשִׂרוֹנִים סוֹלֵת וְעֶשְׂרֵה לֹגִין שֶׁמֶן.
 מִפְּרֶשֶׁת הַמִּשְׁנָה אֶת סֹדֵר קִנְיַת הַנִּסְכִּים: מִי שֶׁהוּא מִכְּשֵׁשׁ נִסְכִּים –
 שֶׁמִּבֵּיא קֶרֶבֶתָהּ וְרוֹצֵה לְהִבִּיא עִמָּם נִסְכִּים (סוֹלֵת יִין וְשִׁמּוֹן) שֶׁנִּעְשׂוּ
 עַל טְהֵרֵת הַקּוֹדֶשׁ, וְהָרִי אֵי אִפְשָׁר לְכָל אָדָם לַעֲשׂוֹת אֶת הַנִּסְכִּים
 בְּעַצְמוֹ עַל טְהֵרֵת הַקּוֹדֶשׁ, תִּקְנוּ חֲכָמִים שְׂכָדִי שֶׁלֹא יִהְיֶה אָדָם צִרִּיק
 לְחוֹר אַחֲרֵיהֶם בְּרַחוּבוֹת וּבְשׁוּקִים, שֶׁהַגּוֹבֵרִים יִקְנוּהוּ וְיִהְיֶה מִצּוֹי
 לְכָל הַרוֹצֵה. וְלִכֵּן הוֹלֵךְ לוֹ אֲצֵל יוּחָן שֶׁהוּא מְמוֹנָה עַל הַחוֹתָמוֹת,
 וְנוֹתֵן לוֹ מַעוֹת לְפִי הַנִּסְכִּים שֶׁהוּא מְחֻיָּב, וְמִקְבֵּל מִמֶּנּוּ חוֹתֶם הָרָאוּ
 לוֹ. כֹּא לוֹ הַקּוֹנָה אֲצֵל אֲחִיָּה שֶׁהוּא מְמוֹנָה עַל הַנִּסְכִּים, וְנוֹתֵן לוֹ
 חוֹתֶם, וְעַם זֶה מְכִיר אֲחִיָּה שֶׁהַקּוֹנָה כִּבְר שִׁילֵם בְּעֲבוּרָם, וְמִקְבֵּל
 מִמֶּנּוּ נִסְכִּים.
 לְעֵרֵב – בְּכָל עֶרֶב וְעֶרֶב, הִיָּה מִצְנִין שְׁנֵי הַמַּמוֹנִים אֲחִיָּה וְיוּחָן וְזֶה
 אֲצֵל זֶה, וְאֲחִיָּה מוֹצִיא אֶת הַחוֹתָמוֹת שֶׁקִּיבֵל מִהַקּוֹנִים, וְמִקְבֵּל
 מִיּוּחָן כְּנִגְנוֹן אֶת הַמַּעוֹת שֶׁשִּׁילְמוּ לוֹ, וּמִתּוֹךְ כֵּךְ הִיָּה יוֹדְעִים שֶׁנִּיהָם
 כְּמָה וְכְּמָה מַעוֹת יֵשׁ כֹּאן וְאֵין הַהִקְדָּשׁ מִפְסִיד כְּלוּם. וְזֶה הַטַּעַם
 שֶׁהַעֲמִידוֹ מִמּוֹנָה אֶחָד עַל הַחוֹתָמוֹת וּמִמּוֹנָה אֶחָד עַל הַנִּסְכִּים וְלֹא
 עֲשׂוֹ הֵכֶל בְּאִדָּם אֶחָד, כְּדִי שֶׁשִּׁנְיָהם יִתְּנוּ אֶת לִיבָם הֵיטֵב לַעֲיִין
 שֶׁלֹא יִסָּר הַהִקְדָּשׁ, וְשִׁנִּים הֵם שֶׁנֶּאֱמָנִים בּוֹזֵה כִּפִּי הָרִין (כ"ב ה)
 שֶׁקּוֹפָה נִגְבִּית בִּשְׁנֵיִם.
 הַמִּשְׁנָה דִּנְהָ בִּאּוֹפֵן שֶׁהַמַּעוֹת וְהַחוֹתָמוֹת אֵינֶם שׁוּיִם: אִם מִתְּחִלָּה –
 בִּאּוֹפֵן שֶׁאֵין לִיּוּחָן כֶּסֶף כְּנֶגֶד הַחוֹתָמוֹת שֶׁאֲחִיָּה הִבִּיא לוֹ, הָרִין
 שֶׁמִּתְּחִלָּה לוֹ – לִיּוּחָן, כִּיּוֹן שֶׁבוֹדָאִי הוּא קִיבֵּל אֶת הַמַּעוֹת אֲלֵא
 שֶׁנֶּאֱבָרְדוּ לוֹ, וְלִכֵּן יִשְׁלֵם יוּחָן מִבִּיתוֹ. וְאַם הוֹתִירוּ – שִׁישׁ לִיּוּחָן
 מַעוֹת יוֹתֵר מִחֻשְׁבוֹן הַחוֹתָמוֹת שֶׁבִיד אֲחִיָּה, הוֹתִירוּ – הַמַּעוֹת
 הוֹלְכוֹת לְהַקְדָּשׁ, וְאֵין אֹמְרִים שֶׁמַּעוֹת שֶׁל יוּחָן הֵם וְנִפְלּוּ מִמֶּנּוּ אֵל
 תּוֹךְ שֶׁל הַקְדָּשׁ, אֲלֵא אֲנוּ תּוֹלִים שֶׁהַקּוֹנִים שִׁילְמוּ יוֹתֵר מִהָרָאוּ
 וְהֵם מוֹחֲלִים זֹאת לְהַקְדָּשׁ, כִּיּוֹן שֶׁשִּׁד הַקְדָּשׁ עַל הָעֲלִיּוֹנָה לְהַרְחִיךְ